

TELEGRAFUL ROMÂNUL

Telegrafulu este de două ori pe săptămână: Duminică și Joi. — Prenumeratiunea se face în Săbiu la expeditorul foiei, pre afara la a. r. poste cu bani zăt'a prin scrisori franche, adresate către expeditura. Prețulu pnenumeratiunii pentru Săbiu este pre anu 7 fl. v. n. iar pre o jumătate de anu 3 fl. 50. Pen-

Nr. 47.

ANULU XXIII.

Săbiu in 1527 Iunie 1875.

Prețu colofalte părți ale Transilvaniei și pentru provinciile din Monarhia pre unu anu 8 fl. v. n. și pentru țara din 4 fl. v. n. Pentru prime, si ieri streine pre anu 12 fl. v. n. Inscriziunile se plătescu pentru întâia oară cu 7 cr. și pentru a doua oară cu 5 cr. și pentru a treia repetiție cu 3 fl. v. n.

Program'a

esamenelor publice pentru anulu scolasticu 1874/5 la institutul pedagogico-teologicu alu archidiecesei greco-orient. ardelen. In Iunie 1875. Inainte de amedi inceputulu la 8 ore. Dupa amedi inceputulu la 3 ore.

Mercuri 18. Pastoral'a cler. an. III prof. Hanni'a; Moral'a cl. an. II prof. Candrea. Pomologi'a cl. si pedagog. an. II prof. Comsi'a.

Joi 19. Istori'a biser. cl. an. I prof. Dr. Puscariu. Isagogi'a cl. an. I prof. Dr. Puscariu.

Vineri 20. Geografi'a cler. an. II si pedagog. an. II prof. Candrea. Geografi'a cl. an. I si pedagog. an. I prof. Candrea.

Sambata 21. Catehetic'a cl. an. III prof. Hanni'a; Computulu cl. an. III si pedagog. an. II prof. Popescu. Computulu cler. an. II si pedagog. an. I prof. Popescu.

Luni 23. Drept. can. cl. an. II prof. Popescu; Retic'a cl. an. III prof. Candrea. Plantologi'a cl. an. III pedagog. an. II prof. Comsi'a; Religi'a si istori'a pedagog. an. I si II prof. Hanni'a.

Marti 24. Cantările si tipiculu cl. a. III si pedagog. an. II prof. Cuntianu. Gramatic'a cl. si pedagog. an. II prof. Dr. Puscariu.

Mercuri 25. Gramatic'a cl. an. I si pedagog. an. I prof. Dr. Puscariu. Essegetic'a cler. an. II prof. Dr. Puscariu.

Joi 26. Dogmatic'a cu Polemic'a cl. an. I prof. Popescu. Științele natur. cl. si pedagog. an. II prof. Dr. Puscariu.

Vineri 27. Pedagogi'a cl. an. III si pedagog. an. II prof. Popescu; Științele nat. cl. an. I si pedagog. an. I prof. Dr. Puscariu.

Sambata 28. Zootehni'a agricola cl. an. I si pedagog. an. I prof. Comsi'a.

Duminea 29. Incheierea an. scol. cu rogaciunea de multiamita in biserica si nnu cuventu de incheiere in Seminaru.

Invitare de prenumeratiune

la „Telegrafulu Romanu” pre o jumetate de anu (Iuliu-Decembre) alu anului 1875. — Prețulu abonamentulu pre 1/2 de anu e:

Pentru Săbiu 3 fl. 50 cr. v. n.
Pentru Monarhia austro-unguresca 4 fl. v. n.
Pentru Romani'a și strai-natate, 6 fl. v. n.

DD. abonanti suntu rugati a nu intardiă cu tramiterea prenumeratiunilor.

Adresele ne rugămu a se scrie curatu, a se pune numai post'a ultima, dara nu câte două poste ultime, și in locu de epistole de prenumeratiune recomandămu on. publ. avisurile postale, (Posta-Utalvány. — Post-Anweisung.) că impreunate cu spese mai putiene și că mai sigure pentru inaintarea baniloru de prenumeratiune la

Editor'a „Telegrafulu Romanu” in Săbiu.

Revis'ta politica.

Parol'a dilei este liberalismulu. Partid'a guvernamentale, altcum numita si partid'a liberale, de-si sigura de majoritate, totusi si încorda tôte puterile pentru a scôte din urnele electorali barbati pronunsiati pentru programulu ei cunoscutu. Se credea ca fusiunea din urma va dă alegeri-loru unu cursu mai domolu delaturandu-se antagonismulu ce esistă între cele două partide mari din parlamentulu Ungariei, dara e numai parere, pentruca centrulu stângu de odinóra n'a abdisu cu totulu de lupt'a de statu, a amanatu din oportunitate numai acést'a cestiune acuta pre alte tempuri mai acomodate. Numai asiă se pôte esplică nesuinti'a cea intensiva a partidei guvernamentale de a se asigură de o majoritate care sa constea din barbati ce aderăza la principiile lui Col. Tisza. Pactulu între partid'a stânga si deakista a fostu dara numai o capitulare de bunavoia a partidei deakiste care incepuse a se distruge, inaintea partidei lui Tisza, pentru ca enunsiatiunile ce le facura mai multi deputati inaintea alegatori-loru loru ni spunu apriatu, ca partid'a actuale n'a renunsiatu la prin-

cipiele sele in privinti'a cestiunii de statu. Asiguratulu de o majoritate fidela Col. Tisza va dictă preste doi ani pactulu dualisticu in alte conditiuni.

Cu o patima mai veementa se pórta partid'a actuale fatia de partid'a conservativulu Sennyey. Organulu acestei partide „Kelet népe” se plange amară asupra presiunii ce o esericiăza organele guvernului asupra alegatori-loru.

„Pre tóta diu'a, scrie acestu organu, ni vinu in massa raporturi despre presiunea ne mai pomenita ce o esericiăza organele guvernului in miscările electorali intru interesulu partidei guvernamentale. E regretabilu fenomenulu acest'a nu numai pentruca in rezultatulu seu duce la falsificarea opiniunii publice din țiera, ci cu deosebire si mai multu pentruca subminéza sistematecu sentiulu moralu din poporu, esterminéza radecinele moralei politice si prin acést'a egudnie si subsapa temeliele constitutiunalismulu. Noi suferimu intr'adeveru acést'a portare uriciosa a organeloru guvernali, eu o abnegatiune de sine nu de tôte dilele. Nici contrarii nostri nu ne potu face sa lamentămu, cu barbatia si linisce suferimu vatarile, suspitiunările ilegale si torintele de insulte si minciuni.

Ori cum voru întorce lucrurile barbati centrulu stângu de odinóra, e fapta constatata, ca stâng'a n'a lasatu discussiunea cestiunii de statu, ci a amanat'o pre alte tempuri mai favorabili. Pre fia-care di dămu in programele candidatiloru si in enunsiatiunile foiloru preste dechiaratiuni, cari ne aréta invederatu, ca centrulu stângu numai a amanatu acea lupta de statu. Constatămu, ca torintele generalu alu miscărilor electorali tientesce la respingerea elementelor deakiste de mai nainte si la consolidarea stângei. „Kelet népe” intréba pre urma: Folosise-va majoritatea ce constă din elementele stângei cu ocașiunea rehovărei pactulu dualisticu la 1877, pentru a se face cu ea o presiune asupra Corónei si asupra ministriloru comuni ce suntu chiamati la o rola de conducatori, cându se va statorî nou'a conventiune?”

„Magy. Polgár” dela 25 Iunie n. iera revine la miscările electorali între romani si afla, ca press'a româna atātu cea din Ungari'a câtu si cea din Transilvani'a e desperata, cea dintăiu, pentruca in cercurle electorali române dincolo de delulu mare miscarea e indreptata deadreptulu contr'a natiunalistiloru, cea din urma, pentru ca români transilvaneni voru alege in butulu concludeloru din Săbiu.

Press'a româna, despre ce nu se indoesce citatulu organu, de ambele părți nésuiesce către scopulu seu, si si face datoriuni ce o are către acei'a pre cari i-au cuceritu pentru politic'a si principiile sele; conducatori pressei au convictiune si voiescu sa fericésca poporul, dara densii voindu sa progreseze grabnicu uita, ca intréga români'ea din țiera nu aderéza la principiile loru, bā lucră chiaru in contr'a acestor'a.

„M. P.” compatimesce pre natiunalisti ca stiméza numai convictiunile loru, dara pre ale contrariiloru le hullescu si le intortoca.

Sa nu se supere ultraistii, ca români ardeleni alege si cei din Ungari'a dorescu sa aléga barbati ce nu stau in taber'a natiunalității, aceste două impregiurări probéza, ca politic'a conducatoriiloru romani n'are popularitate asiă mare.

Terorismulu ce se imputa magiariloru nu esista, pentruca poporul românu are atāt'a minte sobria câtu sa pricépa, ca votulu seu e liberu. Se combate acést'a imputare prin impregiurarea, ca poporul românu nu considera amerintiările corifeiloru sei, ci merge pre calea sea.

Situatiunea politica a Greciei dă in momentulu acest'a grave inchiitudini. Regele George I, aru fi in ajunulu de a abdică. „Neue freie Presse” din Vien'a mentionéza unu sgomotu respanditu prin cercurile financiare dela Berlinu, si dupa care Russi'a aru fi tramisu in Pireu trei corabii de resbelu, sub pretestu de a luă pre bordu pre regin'a Olg'a si de a o conduce la Copenhag'a.

De alta parte, „Daily News” publica o telegrama vienesa care anuncia „ca o escadra turcésca din cinci corabii a primitu ordinulu de a statiună in apele grecesce.”

Aceasi telegrama vorbesce de „intervenirea puteriloru” că de o „probabilitate” care se discuta intr'unu modu seriosu in capital'a regatulu elenicu.

Poporul grecescu are nenorocirea de a fi in prad'a unei anarchii parlamentare. Junele rege, dupa ce a incercatu in vanu sa-si gasésca unu spriginu in diversele fractiuni ale camerei, a fostu nevoitu sa insarcineze pre d. Tricupi sa formeze unu nou cabinetu alesu afara din parlamentu. Primulu actu alu ministriloru a fostu de a disolvă camer'a, si de a apelă la natiune, usuându intr'acést'a de drep-

tulu ce le dă art. 37 alu constitutiunii elenice.

Alegatori voru trebuī sa se intrunésca la 18 Iuliu, si nou'a camera va intră in functiuni la 11 Augustu.

Circular'a adresata de ministrulu de interne, d. Tricupi, către prefecti si subprefecti, recomanda acestor'u functionari, nu numai de a respectă libertatea scrutinulu, dara inca sa se desintereseze cu totulu de lupta. Ea declara intr'unu modu solemn ca „ori-ce actiune a guvernulu seu a organeloru sele, fia cu cuventulu, fia cu acte, asupr'a corpulu electoralu, este o falsificare a scrutinulu si schimba principiurile asupr'a căror'a repauseza edificiulu constitutiunalu.”

Asiă dara, nu voru fi nici decum candidaturi oficiale!

„Ori ce desemnare de candidaturi agreabile, urméza ministrulu, este o usurpare a datoriiloru sacre care apartieniu altor'a.”

Cându unu guvern este redusu a se dă astu-feliu la o parte, a-si renegă dreptulu seu incontestabilu pentru a-si manifestă preferintiile sele si a usuă lealmentu de legitimi'a sea influintia, nu este de mirare că sa se auda vorbindu, că de unu lucru probabilu, de o „intervenire a puteriloru.”

Insusi turcii, invinsi dela Navarinu, si permitu sa intre in apele Greciei.

Caletori'a regelui Oscaru II in Germani'a a causatu o óre-care emotiune in Danimarce'a. Regele Suediei intr'anulu din discursurile sele, aru fi vorbitu de vechi'a camaraderie a armeloru prusiane si suediane intr'unu modu putieniu agreabilu urechiloru danimarceze. Danezii n'au uitatu ca alianta Prusiei si a Suediei a avutu de rezultatulu luarea Norvegiei dela Danimarce'a.

Diarulu „le Nord”, intr'o corespondintia ce i este adresata din Copenhag'a, ne da asupr'a stărei opiniunii daneze nisce ransenemente pre cari le credemu esacte. „Nici unu partitu din Danimarce'a, dice corespondentulu diarulu „le Nord”, nu se gândesce la revendicarea armata de care se prefacu câte odata germanii că se temu.”

Cu tôte acestea, urméza corespondentulu diarulu „le Nord”, este o diferentia capitala între politic'a Suediei si politic'a Danimarcei. Acést'a diferentia iat'o: „Natiunea daneza voiesce sa remana amic'a Suediei; ea vede in intelegerea celoru trei imperatori o garantia de pace, prechiara in adeveru, inse in ori-ce casu, cea mai buna pre care impregiurările potu s'o admita; ea crede asemenea ca mai curendu la St.-Petersburg de câtu la Berlinu trebuie sa caute cine-va simpatii pentru adeveratulu sistemulu de ecilibru in Nordu, acel'a care este basatu pre independentia reciproca a celoru trei regate scandinave si pre indreptarea de fruntarii promisa de tractatulu dela Prag'a. Este cu putintia că cei dela Stockholm sa privésca acést'a cestiune dintr'unu altu punctu de vedere; bā este chiaru fórtu naturalu că sa fia astfelu, de vreme ce guvernulu suedianu n'are sa reclame dela d. de Bismark esecutarea unui tractatu onerosu. De aci resulta ca, cu tóta dorinti'a loru de a traī in bune rapórte cu puterniciiloru vecini, cele doue cabinetu, acel'a din Stockholm si acel'a din Copenhag'a nu se

unescu asupra punctului lor de spriginire: pentru regele Oscaru, acestu spriginu se afla evidentamente la Berlinu; pentru regele Christianu, la St.-Petersburg.

Totu asupra caletoriei regelui Oscaru II in Germania, cetimu in „les Débats“ urmatóriele aprecieri ale diurnalelor suediane:

„Corespondința scandinavă“ ne aduce aprecierile jurnalelor suediane asupra visitei lui Oscaru II la Berlinu. Pressa germana poate ca s'a cam grabitu putienu de a radica la ceriuri pre regele Svediei. Fara indoiele, tendintiele personale ale acestui rege sunt forte favorabile Germaniei; dara dela o simpla demonstratiune amicabile pana la o aliantia politica si militaria cu noulu imperiu, este o distantia pre care numai imaginatiunile cele oficiose potu sa o percurga in cate-va ore. De ca aru trebui sa credemu nise raporte prea zelose, regele Svediei n'aru fi hesitatu sa aprobeze, intr'unu toastu publicu, tote mesurile ce guvernulu prussianu si diet'a germana au luat de cati-va ani contra bisericeii catolice, si-aru fi esprima dorinta intr'unu modu formalu de a vedea armata germana si armata svediana luptandu-se pre viitoriu sub acela si drapelu. Informatiunile gazetelor germane, dice in acesta privintia „Aftonblad“ din Stockholm, au alteratu de siguru sensulu cuvintelor M. S. care n'a potutu sa esprime dorinta unei fraternitati de arme intre Germani'a cuceritoare si regatele unite care trebuie sa urmeze o politica cu totul pacifica, si sa o esprime tocmai intr'unu tempu candu 200,000 de Slesvigiani din Nordu, cu cari suntemu atatu de legati prin sange si limba, gemu sub jugulu prussianu atatu de greu, fara a putea macaru sa petitiuneze pentru apanarea drepturilor lor violate. Consideramu asemenea de imposibilu ca M. S. sa poata, fara celu mai micu sujetu, sa se pronuncie astfel asupra discordiilor religioase care exista in momentul acestu si in fine credemu cu totul absurde asertiunile ca M. S. aru fi facutu parada de zelulu seu de protestantu spre a

aproba netolerantia si mesurile cele violente ale guvernului prussianu si ale parlamentului germanu contra catholicismului. „Stockholm Tagblad“ este de aceea opinione ca „Aftonblad“ De siguru ca Svedia luterana „acorda oresi-care simpatii Germaniei in lupta sea contra ultramontanismului; Germanii dela Nordu inse nu voru uitati nici odata reutatile germanilor dela Sudu in privintia poporului care este cea mai de aproape ruda a lor. Vomu acorda cu placere spriginulu nostru moralu Germaniei, adauga „Tagblad“, de ca ea doresce acestu spriginu si de ca se lupta pentru o cauza justa si buna. Nici nu putemu nici nu trebuie sa promitemu ce-va mai multu. Ne pastramu fortiele pentru apanarea propriei nostre tieri, de ca trebuie, si simpatiele nostre pentru acela care este pe nedreptu apesatu. Acestu este de siguru cugetarea infregului poporu svedianu, si, dupa cum suntemu convinsi, aceea a regelui Svediei.“ Este mare deosebire intre aceste aprecieri moderate si intre articoliu aproape lirici ai presei germane. Caletoria lui Oscar II este unu faptu gravu; dara se vede ca pressa svediana nu-i acorda importantia ce aru fi voitu sa-i dea cei dela Berlinu.“

Despre junctiunea Predealu-Ploiesti, care e de unu interesu atatu de vitalu pentru Romani'a, „Tromp. Carp.“ dela 8 Iunie v scrie urmatóriele:

Pare ca s'aru fi datu vorba intre jurnalistii romani sa se tiena tacere in afacerea junctiunii drumurilor nostre de feru cu drumulu de feru cu drumulu de feru austro-magiaru pre la Predealu.

Vedemu pre tota dimineti'a tartine intinse pre cate doue trei colone asupra unei frase, asupra unei idei, asupra unei formalitati constitutionale, etc. Si asupra celui mai importantu lucru alu epocii, asupra drumului de feru Ploiesti-Predealu, cestiunea politica si economica de prim'ordine, nu se vorbesce de locu. S'aru pare ca tote diurnalele au lasatu acesta sarcina „Curierulu financiaru“, care Curieru

financiaru s'a pronuntiatu categoricu in mai multe articole, ca tote celelalte societati suntu nimicu, iera cea serioasa este numai Staats-bahn.

Apoi, confrati in publicitate, de ca este vre-o cestiune astadi care sa atingă mai de a dreptulu si mai simtitu natiunea, statulu si visteria tieri, este negresitu cestiunea drumului de feru Ploiesti-Predealu, care se ia acum in desbaterile camerei.

Ce facu societatile cele-lalte afara de Staats-bahn care ni s'arata, precum amu mai disu inca dela ivirea lucrului, sub doue ipostase: unulu de fatia si altulu pedisiu. Consimte pres'a romana intraga ca acesta artera principala a statului romanu care lega capitala cu Brasiovulu si cu Ruscukulu sa se lase cu totul in dispositiunea Austro-Ungariei, seu astapta pana sa se faca reulu, si apoi sa tune, dupa obicei, contra celor ce au facutu reulu?

Ce suntu cele-lalte societati care tacu tote si lasa sa vorbesca numai Staats-bahn, care si ride de tote, care defaima pre tote cele-lalte?

O asemenea procedare din partea acestoru societati, cum si din partea presei romane, noi nu o putemu intielege.

Societatea englesa, pre care noi amu vediu'to dela inceputu ca este singura care sa poata lupta cu societatile austro-magiare, care ne convenea atatu de multu politicesce vorbindu mai alesu, vedemu ca tace. Rabda tote insultele ce i se aducu din partea ambelor sectiuni din Staats-bahn.

Societatea romana, care a remasu, precum vedemu, pura de ori-ce strainismu; in care vedemu adaugendu se nume ca acelea de printiu Nicolau Bibescu, printiu Gh. Stirbey, Gh. Germanu, Ion Cantacuzino, etc. etc.; capitalurile cele mai mari ale tierii, numele cele mai onorate, creditele cele mai mari atatu morale catu si banesci; acesta asociatiune, tace si ea, nu ne spune nimicu, nu ne vorbesce nici despre dens'a nici despre cele-lalte, incatu nu scie nimeni cari i

suntu conditiunile, atatu ale ei catu si ale celoru-lalte.

Se sfiescu dora aceste doue societati, ca nu cum-va aflanduli-se conditiunile sa cada sub avantajiele cele mari pre care numai Staats-bahn aru fi in stare sa le propuna? Apoi, cine nu scie ca nimeni nu pote sa lase acolo unde este in stare sa lase Austro-Ungari'a, care a propusu sa faca ea insasi, cu banii ei, acestu drumu de feru in Romani'a. Propunere pre care a respins'o patriotismulu acelei majoritati care se desfaima necontentitu de catra cei cu Strusberg si cu Offenheim.

Cine nu scie ca Austro-Ungari'a avendu interesele acelea pre care le-a desvoltatu Offenheim inaintea curtii cu jurati din Viena, este in stare sa lase pana acolo, pana unde sa nu poata lasa ori-care societate, care aru fi in stare sa se devoteze intereselor Romaniei, pana in punctulu a dice: Nu voiu sa castigu nimicu. Voiu sa sacrificu inca, o particea din fondurile ce espunu?

Cine nu scie, ca la o concurentia la care s'aru primi sa concure societati austro-magiare, vina ele si chiaru prin Franci'a, pornesca ele si chiaru din Chin'a, candu odata societati austro-magiare se voru primi la concurentia, nu este putintia sa le tiena peptu, materialicesce vorbindu, nici societate englesa, nici asociatiune romana, nici o societate care n'aru ave interese politice, economice si strategice pre care le are Austro-Ungaria sa puna man'a pre acesta artera principala a Romaniei.

Nu vedemu dara, care sa fia interesulu manevrei a se tiena ascunse in planurile lor, societatile ce au sa lupte contra societatilor austro-magiare.

Avemu convictiunea, ca cucatu se voru vedea mai multu sfortiurile austro-magiare prin propuneri imposibile, cu atatu spiritulu nationalu se va descepta, cu atatu guvernulu si camere voru lua mai multe precautiuni.

Societatile austro-magiare, care negresitu au sa-si caute bani pre cari sa-i platasca forte scumpu, o sa le ve-

POISIORA.

Studii essegetice.

Partea I.

CAPU I—IV.

Venirea lui Iisusu in lume. Contactulu cu lumea.

Sectiunea I.

CAPU I.*)

I. Dumnediu Cuventulu eternu ia chipu omenescu in persona lui Iisusu Christosu fiulu lui Ddieu. — II. Marturisirea lui Ioanu botezatorulu despre densulu. — III. Alipirea invetiaceilor de densulu.

I. Vs. 1—18. Introducerea intregei evangeliie.

Petrusulu de obiectulu celu insufletitoriu, despre carele voiesce a scria, evangelistulu ne pune inaintea cea mai inalta idea, tient'a si productulu scrierei se, ca: *Iisusu Christosu este un'a cu Tatalu, si ca fara de inceputu, partecipante la facerea lumii si la preamarirea eterna, iera prin o genealogia metaphisica ne arata pogorirea lui Ddieu—omulu pre pamentu.*

Pascundu-si ochii la lumin'a ceriului, in carea vede pre Iisusu stralucindu, si securu despre marirea in carea a privitu pre Iis. Christ., se inaltia preste istoria si lume, formandu unu tablou, in carele ne arata eternitatea lui Iisusu inaintea de facerea lumii, si activitatea lui la facerea ei.

Treptatu se inaltia ideile, legate un'a de alt'a, si parcediendu un'a din alt'a in o armonia si cu o arta naturale, possibile numai unui inspiratu

*) Acestu capitu se numesce de essegeti si. Prologulu Evangeliie — si nu fara cuventu, pentru ca in trensulu se espune pre scurtu totu cuprinsulu Evangeliie.

de susu. Acestu parte a Evangeliie ne arata mai chiaru art'a scrierei lui Ioanu. Vs. 1—18 formeza unu cercu de catene ideale, si totusi o zala din intregu cerculu celu grandiosu de catene alu evangeliie.

Vs. 1—5. Fiinti'a cuventulu eternu la Ddieu: Activitatea si puterea lui dela inceputu creatoria (facutoria din nimicu) vivificatoria (facutoria datatoria de vietia) si luminatoria.

Vs. 1. Intru inceputu era Cuventulu. Intru inceputu = dupa intielesu cu I Moise, 1, 1. adeca: inaintea de a se face, a se crea ce-va (Colos. 11, 17.) inaintea de a fi ce-va, in eternitatea vecurilor inaintea de lume: deodata cu ddieirea; in principiu — era Cuventulu: Inaintea de a fi ce-va, Cuventulu era, elu si avea deja fiinti'a sea ca Ddieu. — Deosebitu pondu jace pre fia-care cuventu, asiá catu puse-tiunea sea trage mai multu in cum-pena decatu tote disputele essegetiloru noi, cari voru a talmaci fara a recurge la isvórele primitive. Ordinarea cuventelor este cu asiá pondu, incatu numai luata asiá precum este se pote scote intielesulu celu adeveratu. Fiacare cuventu si are insemnatarea sea, cum si caus'a pentru ce e pusu in loculu in carele e pusu, si nu airea. — Atatu „Cuventulu“, catu si era si au intielesulu numai, de ca le luamu in ordinea, in cari suntu asiedate de evangelistu (versiunea romana aci este de minune bine nimerita, fiindu fidela atatu intielesulu, catu si ordinei cuventelor din originalu). Era, esprima atatu nemarginirea eternitatii, catu si esistinti'a ipostatica a „Cuventulu“. Nu se dice: a fostu, pentru ca acestu terminu presupune unu inceputu ore-

care, ci era, care esprima indefinitulu.

Falsa este interpretarea cu: inainte de facerea lumii se nascu, deveni; despre acestu se dice espressu prin urmator. *era-la Ddieu*, adeca in insasi ddieirea, Ddieu.

De ca aru ave intielesu de se nascu, deveni, s'aru dice s'a facutu (*γενετο*), precum in Vs. 14; Evangelistulu inse, spre delaturarea ori-carei indoeli, pune mare pondu pre era (Vs. 1.) si pre s'a facutu (Vs. 14). Aci nu este greu de aflu adeverulu.

Cuventulu (*ὁ λόγος**) insemneza principiulu ddieescu in Christosu; in elu este vietia si lumin'a, cesta din urma, dupa Vs. 9. i e ca predicatu. Christosu este: Cuventulu Dumnedieiei intrupatu (Vs. 14). Insemnarea terminulu „Cuventulu“ nu este dubiosa, in traducerea rom. nici se pote analisá, ca in cea elena. Elu, dupa firea sea esprima ce-va passivu, emanatu dela cine-va.

De ca incercamu a esplicá acestu terminu, prin insasi acesta evangeliu cu ajutorulu Testam. vechiu, unde si are radecin'a, in combinare cu Test. nou, resulta cam urmatoarele:

Cuventulu pre carele lu propoveduesce Iis. este cuventulu lui Ddieu (3, 34. 8, 37 seq. 17, 6—8. I Ioanu 2, 14), si elu insusi e acestu „Cuventulu“: Cuventulu vietiei, vietia (I Ioanu 1, 1. seq. asiá precum e lumin'a lumii (8, 12).

Nu este „cuventulu“ pentru cea ca lu vorbesce, nici pentru ca e autorulu cuventulu, ci pentru ca cuven-

*) „Cuventulu“ intru acestu intielesu nu ocara la nici unu scriitoriu alu scripturii afara de Ioanu (vedi I. Ioanu 1, 1. 7. Apocal. 19, 13.)

tulu este intr'ensulu si vorbesce din trensulu, chiaru asiá precum nu e numai autorulu „luminei si vietiei“ ci insasi lumin'a si vietia.

Cuventulu lui Ddieu si purtatorulu aceluia nu este nici de pre pamentu (3, 31) nici din tempu: Iis. Christosu a venitu din ceriu (3, 13) si a fostu mai nainte de catu Avraamu (8, 58). — De ore-ce evangeli'a sta in raportu cu legea lui Moise ca adeverulu (implinitu) si indurarea (1, 17) si in consonantia cu Test. vechiu. carele marturisesce despre Iis. Christ. (5, 39 46.), de ore-ce spiritulu profetiloru este in Christ. in mesura nemarginita (3, 34) si spiritulu lor este spiritulu lui (I Petru 1, 11.): asiá dara cuventulu lui Ddieu in Christ. a fostu un'a cu celu din Test. vechiu, si totu acelu Ddieu, carele a vorbitu prin profetii Test. vechiu, a vorbitu si in Christ. (Evrei 1, 1 seq.); ba Christ. a fostu carele s'a aretatu lui Isi'a (Ioanu 12, 24. comp. Isai'a 6, 1.). De ore-ce cuventulu lui Ddieu, carele in Test. vechiu descoperea voi'a lui Ddieu a fostu acelasi, prin carele s'a facutu lumea (Ps. 32, 6.); de ore-ce Christ. avea in sine puterea creatoria vivificatoria de libertate (Ioanu 8, 31, seq. 2 Corint. 3, 17) si indepliní faptura spirituale (2 Corint. 5, 1. Colos. 6, 15. comp. Ioanu 3, 3 seqq.): de ore-ce elu purcesc in modu creatoricu fatia cu natur'a (Ioanu 2, 1 seqq.) si avu putere preste morte (Ioanu 10, 18. 11, 25), de ore-ce dupa morte sea, prin inviere s'a inaltiatu la puterea si marirea ddieesca, si la partecipare intru guvernarea lumii: — a fostu forte naturale a i se ascrie — nu ca unui individu omenescu, ci ca unui purta-

demu preste putienu tempu dupa inceperea drumului, cându li se va scadea, naturalmente, sut'a la trei-dieci, sa vina sa ne cêra iêra nôue credite si obligatiuni nôue.

Credemu ca tempulu este mai multu decâtu venitu cá sa incêpa Societatea englesa si mai alesu asociatiunea româna sa vorbêsca, si sa vorbêsca multu si tare, spre risipirea banueleloru dirigiata contr'a loru, de câtra societãtãle austro-magiare negresitu.

Intr'unu punctu credemu ca aru trebúi sa se unêsca tóta pres'a româna, remasa independenta de mreajele austro-magiare: „Nici intr'unu casu, sub nici o forma, cu nici unu feliu de conditiuni acestu drumu de feru, singurulu care mai pôte remanea in dispositiunea nôstra, sa nu se dea unei societãti austro-magiare, sub ori-ce fatia s'aru aretã ea si cu ori-ce conditiuni avantagiöse aru veni.“

Instructiunea adultiloru.

Ministrulu de culte si instructiune publica a indreptatu câtra inspectorii de scôle urmatôrea ordinatiune circularia:

Cãtu e de insemnata promovarea si desvoltarea instructiunei poporali prin scôlele publice si private, atãtu de remarcabila e pentru ajungerea acestui scopu si instructiunea adultiloru.

Incercandu numai in anii mai de aprôpe sa instruedi pre adulti prin invetiarea studiiloru scolastece, ai esperiatu (titulatur'a), ca acestu modu de a instrua pre adulti a produsu unu rezultatu ce nu coresponde nici cu munc'a ce s'a sacrificatu, dara nici cu spelele cele insemnate ce s'au chieluitu spre scopulu acest'a; dreptu aceea trebúi sa abdicemu pre câtu-va tempu de modulu acest'a de instructiune, a abdice inse de necesitatea instructiunei adultiloru nu este iertatu.

Unu modu mai folositoriu si probabilu mai cu succesu, pentru instructiunea adultiloru, ni se pare a fi ace-l'a, cá sa incepemu si sa continuãmu invetiamentulu pre acelu terenu si cu acele lucruri, cari interesêza mai de

toriu alu cuventulu lui Ddieu si Messi'a, prêmariu — participare la crearea sustinerea si guvernarea lumei (Ioanu 1, 3. 4. Evrei 1, 2. Colos. 1, 16).

Cu acesteã ide'a „cuventulu“, dupa cuprinsulu seu aru fi construat din Ioanu si Test. nou. I lipsesce inse form'a.

Este evidentu ca „cuventulu“ e mai multu cá unu ce rostitu de Ddieu sêu cá unu productu alu lui Ddieu. elu este una *subs antia*, carea a fostu si este la Ddieu.

Chiaru si in Test. vechiu este cuventulu lui Ddieu cá unu ce abstractu, cu insusiri ddieesce (Ps. 32, 4. 6. 118, 89. 107. 10, 20. 147, 4. 7. Isai'a 40, 8. 55, 11.), si de ôre-ce Ddieu s'a descoperitu prin *vorbi* (*cuventu*) la facerea lumei (1 Moise 1, 3. 6. 9. 11. 14. 20. 24.) prin Moise si profeti: asiã din acêsa descoperire propria s'a inchipuitu cá „cuventulu“ (*ô logos*).

Notiunea „cuventulu“ si are asiã dara basa atãtu in Test. vechiu câtu si in celu nou. „Cuventulu“ s'a numitu de acea ipostatulu ddieirei *intrupatu*, pentruca prin cuventu (ebr. — membrã = cuventu) s'a facutu tóta lumea. — In Test. vechiu, acêsa idea o aflãmu in multe locuri descrisa si prin „intielepciunea“ lui Ddieu, si nu chiaru fãra temeiu, pentru ca ea (intielepciunea) este totu odata si cuventulu lui Ddieu, si elu si-a descoperitu cá creatoriu afara de atotu puternic'a sea (Ps. 32, 9.) cu deosebire intielepciunea sea, cá legislatoru: „Inceputulu intielepciunei e fric'a Domnului.“ —

Intielepciunea, cá personificata se arêta la esemplele lui Solom. 8, 22 seq. Ací ea, prototipulu intielepciunei omnesce, a fostu cea de antãia din fap-

aprôpe pre poporu si cari prin folosulu loru indêmna spre o sirguintia mai mare si spre unu progresu constantu. De materialu alu invetiamentulu in respectulu speciei ni se recomanda de sine o introducere intielepta, o indrumare sistemateca si contiana in acele ocupatiuni ale poporului, pre cari le pôrta acasa cu scopu de a-si procurã parale, sêu instruarea in acele ocupatiuni, pre cari le cuprindemu sub numirea de „*industriã de casa*“.

Aretandu si desfasurandu unu modu mai ratiunalu pentru aceste ocupatiuni de casa ni se ofera multe oca-siuni bune, atãtu pentru a face mai bine cunoscutu obiectulu ce se afla sub mânilu nôstre câtu si pentru a latí cunoscintie generala, dêca instruirea in aceste lucruri de mâna se concere aceloru individi, cari pre lânga cunoscintia practica au si desteritate de a aplicã invetiatur'a. Pentru invetiamentulu adultiloru amu pusu dejã in lucrare in unele tienuturi ale tieriei atari instruãri oca-siunali si amu de cugetu a estinde aceste treptatu preste tôte tienuturile tieriei; dara fiindu ca acestu modu de instructiune trebue sa-lu statorescu numai dupa soiurile singuratece ale industriei de casa ce suntu indatinat in tienuturile resp. si fiindu ca instruirea se pôte medilocí numai prin ajutoriulu unui'a sêu altui'a: asiã e de lipsa cá sa sciu despre fia-care comuna cu deplina acuratetia, ca cari suntu ocupatiunile accesorie, sêu pentru acoperirea trebuintiloru casnice sêu cá isvorulu de castigu.

Te provocu prin acêsa (urmêza titlulu) sa iai sêm'a, cari suntu ocupatiunile de casa de ori-ce soiuru ce suntu indatinat intr'un'a sêu alta comuna sêu stabilimentu de pre terenulu juridictionei ce sta sub autoritateã dtale, de esemplu se ocupa poporulu cu prelucrarea lemnulu pentru instrumente, jucarii, cu sculptura pentru arta, sêu cu canep'a, inulu, lân'a, cu torsur'a sêu tiesatur'a lânii, cu cusaturi etc. etc. unde suntu in moda impletitur'a si tiesatur'a de nuiele, de paie, de rogojine, fasii etc.

turule lui Ddieu, si cá impreuna lucrãtoria la crearea lumei. Ea e mai multu cá o insusire a lui Ddieu, cu ajutoriulu cãrei'a a facutu Ddieu lumea: ea este insusi tipulu propriu alu lui Ddieu — Ddieu insusi, carele la crearea lumei si stã siesi fatia in fatia: ea a fostu desfetarea lui diu'a si nôptea, fiindu inaintea lui totu-dêun'a.

Acestu conceptu inse se pare a nu se aretã destulu de chiaru din fantasi'a poetica — dêca ni este iertata esprêsiunea. Mai vioiu, mai indrasnetiu depinsa aflãmu intielepciunea personificata la Iis. Sir. c. 24. „Eu“, dice intielepciunea, „din gur'a celui prênaltu amu esitu, si cá negur'a amu acoperitu pamentulu (vs. 3.) mai nainte de vécu, intru inceputu me-a ziditu pre mine (Vs. 10). Caracteristica este versiunea ideii, cá: ea, carea cuprinde ceriulu si pamentulu, si-si are odichn'a intre popóre (Vs. 5. 6.) in Israillu — si ia locuintia si mostenire, se inradecinêza, cresce, infloresce si aduce frupte (Vs. 9—20) si totu odata intrupata in cartea legaturei (legei) lui Moise (Vs. 25). Apoi adauge: celu dintãiu nu o a cunoscutu de seversitu, si celu de pre urma nu o va strabate pre ea (vs. 29.)

Aceste citate ne presentêza intielepciunea per eminentiam cá descoperire a lui Ddieu — aprôpe de „cuventulu“ nostru. Cu tôte acesteã inca nu se arêta apriatu cugetata cá fiintia sêu persôna.

Si acêsa, postulatuulu ultimu, inca ni-lu presentêza Test. vechiu. La intielepciunea lui Solomonu aflãmu intielepciunea cá fiintia bine marcata. „Ea (intielepciunea) este aburulu poterei lui Ddieu, si curgere limpede a

Cu ajutoriulu invetiatoriloru poporali si preitoru, alu antistiloru comunali sa insemnezã si sa conscrii punctualu ocupatiunile aceste sub un'a sêu alt'a rubrica:

1) Cu care (ramu de industria) si in ce mesura se ocupa barbatii si femeile?

2) Suntu ocupatiunile aceste de multu in usu sêu a inceputu a se introduce numai in tempulu mai nou?

3) Cresce acêsa ocupatiune sêu scade?

4) Mai suntu afara de aceste ocupatiuni inca cu inclinãre spre alte asemenea ocupatiuni si dêca suntu, de ce soiuru suntu acelea, cari si-au conditiunile de viétia si dêca nu, apoi cum s'aru puté inactivã?

Culegandu conscrierile in sensulu indigitatu mai susu si semnandu pre ele numele comunei, comitatulu, in care se afla, impachetandu-le sa mi le substerni neprelucrate. Sperezu, ca veti adunã si mi veti tramite câtu mai enrendu si cu cea mai mare acuratetia ce se pôte aceste date remarcabile ce voru serví de basa la instructiunea adultiloru.

Budapest'a 8 Iuniu 1875.

Augustinu Trefort m/p.

✧ Sighisiôr'a, 12 Iuniu 1875 st. v.

Dle redactoru! In 25 Maiu st. v. c. amu asistatu la esaminarea eleviloru si eleviloru scôlei nôstre conf. gr. or. pre sem. alu doilea cu dôue clase si doi invetiatori din Ferihazu (biseric'a alba), protopresbiteratulu tractulu Sighisiôrei gr. or. —

Resultatulu acestui esamenu preste totu consideratu, succesã cu multiamita generala, incãtu poporulu ascultatoriu surprinsu de respunsurile cele bune ale filoru lui, — varsã lacrimi de bucuria manifestãndu domniloru invetiatori Ioane Ganea si Nicolau Munteanu multiamite cordiali. —

Pãna in anulu acest'a scol. in amintit'a comuna esistã numai o sala de invetiamentu si unu invetiatoriu, — amenintiãrile de scól'a comunale de inspectiunile nôue neconvenibile, agitate si puse in lucrare de fostulu si

marirei celui atotu puternicu, stralucirea luminei celei vecinice, si oglinda curata a lucrãrei lui Ddieu si chipulu bunatãtiei lui, ea este (numai) un'a si tôte le pôte, si intru sine remanendu tôte le innoesce (7, 25—27.) Intrens'a — ea insasi — este duchu de intielegere, santu, curatu, subtire, stralucitu, neschimbatu, — luminatu, fãra de patima — de binefacatoriu, iubitoriu de ômeni, adeveratu, statornicu, fãra de frica, atotu puternicu, atotu sciutoriu, carele strabate prin tôte duchurile cele intielegãtorie, curate si fôrte subtiri, ea petrunde prin tôte pentru curati'a sea (7, 22—24). Ea ajunge dela margini pãna la margini, cu taria, si intogmesce tôte cu folosu (8, 1). Ea sta aprôpe este posesorulu tronulu lui Ddieu (9, 4). (Vedi asemenea 9, 9).

Precum vedemu dara, ide'a terminulu „cuventulu“ se afla destulu de bine precisata in testamentulu vechiu prin „intielepciune.“

Testamentulu vechiu dara, se vede a fi fostu câmpulu in carele evangelistulu si-a pascutu ochii spiritulu seu spre a dá lumei unu conceptu intr'unu terminu „cuventulu“, carele se cuprinde in sine pre Ddieu omulu, a cãrui viétia omenêsca si doctrine le-a patrunsu si cunoscutu mai bine de câtu colegii sei, fiindu celu mai intimu alu lui Iisusu.

Terminulu acest'a „cuventulu“, cuprinde in sine tóta sãnt'a scriptura, pre Ddieu insusi, si *cuventulu* erã la Ddieu. Dêca cuventulu erã Ddieu (constructiunea urmatôria) cum se explica, ca erã la Ddieu? s'aru pareã unu nou sensu: Ddieu erã la Ddieu. — Este disu Ddieu in locu de Ddieire! Acêsa

acum suspendatulu jude com. precum amu aretatu in nru 67, — 1874 dto 21 Aug., au datu crestiloru nostri ansa de a se mai ingrigi inca de a dou'a sala de invetiamentu si de unu alu doilea invetiatoriu, — nepotendu-si astfelu nici cu puterea gendarmiloru ajunge scopulu cu scól'a com. agitatorele celu mare si reutacios, — elu vrendu a sapã gróp'a poporulu din Ferihazu, a picatu insusi in ea. — Onóre bine simtitoriloru nostri crestini din Ferihazu si conducatoriloru lui celoru adeverati, — imbarbare deci fratiloru si pre venitoriu! —

A trei'a di de s. Rusalie amu asistatu asemenea la esamenulu din Heturu protopresbiteratulu Sighisiôrei, sporulu facutu au fostu preste totu luat, indestulitoriu, — tenerimea adulta instruita si condusa de parochulu locale au seceratu multa laula cu respunsurile din studiulu religiunei, cetire, computare si cu deosebire in cantãrile s. liturgii, incãtu merita imitatiune generala. —

Pré on. d-le Redactore! credu a nu ve molestã si cu acêsa oca-siune, — cându vinu a ve rogã cá sa binevoiti a dá locu in pretiuitulu diariu „Teleg. Rom.“ ce redigeti acestoru comunicatiuni scolare imbucurãtorie, de ôre-ce, esistint'a, prosperarea si avantagiulu nostru depinde pré multu dela bun'a organizare a scôleloru nôstre parochiali, dela punerea unui fundamentu siguru, — prosperãndu astfelu graduatim — si nu momentanu la academiile de drepturi (la coperisii si fundamentulu lipsesce!) cestiunea cea multu discutata in anii precedenti de inteligintia nôstra. —

Scôlele nôstre paroch. elementarie capitale, sa fia spriginite si aduse in ordine, si ajungendu acêsa, poporulu nostru din di in di va deveni in placut'a si dorit'a positiune a puté pretiui invetiamentulu, si in fine si alte institute mai inalte de invetiamentu, — de atunci amu fi ajunsu la limanulu doriloru, — imbarbare dara la continuarea operei mari scolastece, carea cu bratiu voinicescu si cu spiritulu romanescu a desfudat'o fericitulu in

constructiune arêta comunitatea intima eterna cu Ddieu Tatalu: unitatea in ddieire, si totusi deosebirea ipostatica (compar. esemple l. Solom. 8, 30. Intiel. Solom. 9, 4.)

si *Ddieu erã cuventulu*. (Subjectu: cuventulu; predicatu: Ddieu;) (compar. 4, 24: duchu este Ddieu). Pondulu jace pre predicatu, carele este pusu la inceputu parte spre a dá mai mare pondu espresiunei, parte spre evitarea neintielesului, si parte dupa natur'a versuriloru din acêsa sectiune, spre a incepe cu acelu cuventu, cu carele s'a terminatu constructiunea premergãtoria. In contr'a constructiunei intôrse (cuventulu erã Ddieu) vorbesce insasi ratiunea, cáci in atare casu s'aru sterge deosebirea între cuventulu si Ddieu, si acêsa (cuventulu) s'aru intipui numai cá o insusire a acestui'a (Dd). Sub Ddieu, in acêsa constructiune, nu este a se intielege unu Ddieu ci Ddieu cá ipostatu, cá fatia din ddieire. Putiena cugetare seriôsa si intielegemu usioru.)*

Vs. 2. Evangelistulu s'a aprofundatu in adencimea ddieirei, si in trei constructiuni paralele, cu o tripla repetire a subiectulu ne arêta fiintia si esentia „cuventulu.“

*) Spre inlesnirea intielesului, sa ne servimu cu unu esemplu: Solomonu si intielepciunea lui. Dupa espresiunea evangelistulu amu dice: Pre tempulu Imperatoru primi jidovesce, erã intielepciunea (analogu cu: Intru inceputu erã cuventulu), iêra intielepciunea erã la Solomonu) (analogu cu: Si cuventulu erã la Ddieu), si intiepletu (intielepciunea insasi) erã Solomonu (analogu ca: Si Domnedieu erã cuventulu).

(Va urmã)

domnulu rapausatu carele nostru archipastoriu Andreiu — aicea frie'a nu are locu, — sfiala diace mórta calcata la pamentu, — provedinti'a divina vigiléza asupr'a nóstra, — deci fára întârdiere înainte!! — D. M.

Varietáti.

*** (Inmormentarea dlui Georgiu Grabovschi), care a reposatu Dumineca nóptea spre Luni (8/20 Iunie) dupa cum amu anunctiatu in nrulu trecut, s'a seversitu Marti dupa am. la 5 óre. Au participatu o mul-time de publicu la inmormentarea acestui barbatu, care s'a distinsu prin virtuti cetatienesci si patriotece, prin o rigurósa onestitate si punctuale implinire a datoritiei se-le. *Elu a impreunatu in sine tóte virtutile.* Faptele se-le umanitarie si nobile i-a cuceritu stim'a tuturor concetateniloru sei. Langa cosciugulu seu érá representate tóte clasele poporatiunei din Budapést'a si fia-care gelea adencu perderea distinsului barbatu. Statulu judecatorescu din tóte sfereleru, dignitarii si oficialii mai inalti ai municipiului, statulu comerciantiloru si reprezentantii instituteloru comerciali si de bani, cetatienimea, in genere tóte clasele poporatiunei acursera pentru a dá demnului barbatu onóra de pre urma. Intrepri'sa pompe funebrele au arangiatu o inmormentare stralucita si biseric'a gr. or. la care a apartienutu eternisatul, desvoltá pomp'a indatinata la atari ocasiuni. Archimandritulu grecu din capitala cu o asistentia numerósa de preoti binecventá remasitiele demnului defunctu. Cosciugulu lui Grabovschi érá acoperitu de flori asiá încátu abiá se poté vede ce-va. „P. LL.“ dela care imprumutámu scirea acést'a, adauge: Este unu lucr hotaritu, ca nu s'a vediatu vre odata in Budapést'a pre unu cosciugu asiá flori stralucite. Dupa carulu funebru de gala cu siese cai, care ducea remasitiele pamentesci ale defunctului, urmá unu siru lungu de echipagie si trasuri cu rudeniele defunctului si cu alti condolenti. Si preotimea merse in trasuri cátra cintirimu, unde remasitiele pamentesci ale adormitului binecventandu-se a dóu'a óra se astrucara spre eterna odichna. Fia-i tierán'a usióra si memori'a binecventata!

*** (Procesulu contelui Arnim) s'a decisu in dilele trecute si in a dóu'a instantia. *Tribunálulu camerálu* a condamnatu pre nefericitul conte la arestu de 9 luni computandu-se aici si arestulu de 1 luna de pre tempulu investigatiunei. Dupa cum se scie,

instantia prima lu condamnase numai la unu arestu de 3 luni. Amara sentintia!

*** (Neintielegere). Unu episcopu polonesu érá la santulu Parinte (in Rom'a) la audientia si ingenunchiandu, i cerú binecventarea. Piu IX implini rogarea si porunci episcopului sa se radice, dara fiindu ca eppulu érá omu fórte micu, ponteficele parendui-se ca episcopulu totu mai ingenunchia lu provocá de nou sa se radice si sa ocupe locu. Acum numai intielese eppulu caus'au erorei si díse „Beatissime Pater, Ipse fecit nos, et non ipsi nos.“ (Présante Parinte, Domnulu ne-au creatu si nu noi pre noi insine.)

*** (Cea mai avuta mirésa). Abiá va fi fostu in acestu anu mirésa mai avuta in tóta Europ'a cá d-siór'a Mari'a Say, astadi soci'a ducelui Amadeu Broglie, cáruia i aduse zestre de 700,000 franci venitu anuale si castelulu de Chaumont (in Francia) cumperatu cu 1,800,000 franci, din economiele ce domisiór'a facea nepotendu spesá atát'a amaru de bani. Mirés'a nu numai ca e tenera, de 19 ani, ci este si frumósa si cu multu spiritu, cu tóte ca, cu averea ei de 14 milióne, poté bine sa fia si uritica si prostutia. Din trei petitori, ea alese pre ducele de Broglie, care atara de numele ce pórtá, este unulu din cei mai eminenti si amabili oficiari ai statului majoru din Francia si june de 25 ani.

*** (Poporatiunea ceho-slavica a Vienei) se urca la 140,000 suflete, nesocotindu-se aci si numerulu slaviloru cari locuescu in satele din giurulu Vienei. — Cine aru crede ca unu numeru atátu de considerabile de ceho-slavi sa nu aiba nici macaru o scóla séu o bisericu, unde limb'a institutiunei, respectivu a cultulu divin sa fia cea slavica. Ceho-slavii inca numai acum se desceptara a starui la archieppulu de Vien'a pentru o bisericu ceho-slavica.

*** (Bilanci'a comerciale austro-ung.) pre triluniulu Ian. Martiu, a. c. aréta importu: 174,418,280 fl. (in tempulu coresp. an. tr. 181,016,695 fl.) Exportu. 146,081,739 fl. (in an. tr. numai 126,028,106 fl.) Deci esportulu au crescutu cu 20 milióne.

Raportu comerciale.

Sabiu 25 Iunie n. Grán 3 fl. 60 xr. frumosu, 3 fl. 33 xr. mestecat, 3 fl. 7 xr. cualit. infer.; secar'a 2 fl. 13 xr. pána 2 fl. 87; orzu 2 fl. 67; ovésu 1 fl. 67 pána 1 fl. 40 xr.; encu ruzu (porumbu) 2 fl. 60 xr.; cartofi 1 fl. 7 xr. galét'a austriaca.

Cánep'a — fl. maj'a.
Linteá 7 fl. 33 xr.; mazarea 5 fl. 33 xr., Fasolea 6 fl. — xr.

Fenu legatu — fl. 85, nelegatu — fl. 80 xr., paie lungi 60 xr., scurte 50 xr, maj'a.

Lemne de focu 8—9 fl. stang. austr.
Carnea de vita 16—20 cr. p., de porcú 20—24 xr. Unsóra 79 xr. pána la 1 fl. — cup'a.

Burs'a de Vien'a.

Din 12/24 Iunie 1875.

Metalicele 5%	70 15
Imprumutulu nationalu 5% (argintu)	73 95
Imprumutulu de statu din 1860	112 —
Actiuni de banca	957 —
Actiuni de creditu	217 50
London	111 45
Obligatiuni de desdaunare Unguresci	81 50
„ „ Temisioresc	79 75
„ „ Ardelenesci	79 25
„ „ Croato-slavone	85 75
Argintu	101 80
Galbinu	5 25
Napoleonu d'auru (poli)	8 87

Nr. prot. 102/1875.

Concursu.

Pentru ocuparea statiunei de alu doilea parochu in comun'a Topárcea, scaunulu Mercurei, se deschide concursu pána la 30 Iunie a. c. st. v. —

Doritorii de a ocupá acésta statiune de a 3-a clasa sa binevoiésca a-si adresá cerereleru, — instruite conformu statutului organicu si concluseloru sinodului archidiecesanu din an. 1873, subsemnatului oficiu ppresbiteralu pána la terminulu indicatu.

Dotatiunea acestei statiuni e:

I. Folosirea a 11 jug. 297° pamentu parte aratoriu parte fenatiu.

II. Accidentiile stolari regulate dupa 205 familii; — cari tóte computeate dau o suma de preste 400 fl. v. a.

Mercurea in 29 Maiu 1875.

In contielegere cu comitetulu parochialu concerninte.

Oficiulu ppresbiteralu gr. or. alu Mercurei.

I. D r o c u ,
adm prot.

(2—3)

Neincungiuratu de lipsa la economi'a de vite

Pravuri de Transilvani'a pentru cai si vite cornute.

Pregatite din celea mai aprobate medilóce de casa, corespundietérie relatiuniloru nóstre economice si pusetiunei tierci nóstre, cari atátu cá medilocu de cura, cátu si cá medilocu preservativu nu aru trebui sa lipsésca la nici unu economu adevératu.

Pentru cai:

Contra ciumei, sioreceloru si altoru bóle periculóse; precum: caturhoe'a organe-

loru de respiratiune, catarhoe'a de stomachu, nemistuire, colica, tusa, marasma (Abmagerung) preste totu, contra celoru mai deci-dietórie bóle; mai departe sersescu pravurile acestea la calu spre crescerea frumósa si-lu sustienu sanetosu si infocatú.

Pentru vite cornute:

Contra deosebiteloru aprinderi si alte bóle, precum: flatu lentia si colica, mai departe la vaci, déca dau lapte putienu si slabu, contra marasmei (Abmagerung), contra apetitului perdutu si cu deosebire la vitele de ingrasiatu.

1 Pac. à 1/4 Cilo 30 cr. v. a.

1 Pac. à 1/2 Cilo 60 cr. v. a.

Pravuri de Transilvani'a pentru oi.

Unu obiectu neaparatu de lipsa in economi'a rationale de oi, preparatu din cele mai aprobate si practice medilóce de casa, celu mai bunu medilocu de cura si preservativu contra bóleloru epidemice, cari domnescu mai adeseori, precum: Genuriu vermele de plamana (Lungenwurm), calbéza, clorose'a (Anaemie Bleichsucht), tusa, diarhoea, bubatu (versatu) mai departe res-titue apetitulu perdutu si vindeca tóte bólele de stomachu si a organeloru din launtru s. a. m.

1 Pac. à 1/4 Cilo 30 cr. v. a.

1 Pac. à 1/2 Cilo 60 cr. v. a.

Pravuri de Transilvani'a pentru rimatori.

Celu mai aprobatu medilocu de cura pentru rimatori. Curéza diarhoe'a, colica, branc'a, precum si feliturile aprinderi. — E de mare folosu si pentru rimatorii de ingrasiatu fiindu ca face apetitu si totu-odata si ingrasiatu.

1 Pac. à 1/4 Cilo 30 cr. v. a.

1 Pac. à 1/2 Cilo 60 cr. v. a.

Depositulu principálu de espiditiune la

ALBERTU VACHSMANN, apotecariu in Borgo-Prundu. (Transilvani'a) mai departe in depositu: in Sidisióra la I. B. Misselbacher et filii, in Clusiu la Carolu Hutflesz, in Muresiu-Osiorheiu la Mat Bucher, si in Bistritia la G. M. Textorisu. (2—3)

Comunicatiunea pre cábile ferate ungueresci.

Calea fer. i. r. priv. a statului.

Trenuri accelerate Vien'a-Pest'a.

Vien'a, pléca	3.15 a. m.	Dupa m. la 11.— sér'a
Pest'a, sosese	10.03 " "	6.35 dem.

Pest'a-Vien'a.

Pest'a, pléca	7.50 dem.	2.25 d. m.
Vien'a sosese	2.12 d. m.	9. 29 sér'a.

Trenuri accelerate sub statiunea vaporeloru accelerate.

Vien'a—Baziasiu. Baziasiu—Vien'a.

Luni si Vineri	Luni si Vineri.
Vien'a, pléca 3.15 n. m.	Baziasiu pléca 6.05 sér'a
Bpest'a " 10.30 sér'a	Temisiór'a " 10.07
Czegléd " 12.02 dem.	Szegedin " 4.41 dem.
Szegedinu " 2.47	Czegléd " 4.35
Temisiór'a " 5.19	Bpest'a " 7.50
Baziasiu, sosese 8.46	Vien'a sosese 2.12 d. m.

Trenuri de persóne Vien'a—Baziasiu.

Vien'a	plec. 8.45 dem.	8.20 sér'a.
Pojonu	" 11.13	" 11.08
Érsek-Ujvár	" 2.21	" 2.14
Pest'a	sosese 5.56	" 6.06
Pest'a	pléca 6.57 sér'a	" 7.05
Czegléd	" 9.33	" 9.35
Szegedinu	" 1.31 nóptea	" 1.41
Temisiór'a	" 9.15	" 5.30
Baziasiu	sosese 8.46 demin.	10.29 sér'a.

Baziasiu—Vien'a.

Baziasiu	pléca 6.05 sér'a	3.30 demin.
Temisiór'a	" 10.38	" 9.17
Szegedinu	" 1.57 nóptea	" 1.16 d. m.
Czegléd	" 5.49 dem.	" 5.23
Pest'a	sosese 8.12	" 7.49
Pest'a	pléca 9.15	" 9.25 sér'a
Érsek-Ujvár	" 1.21 d. m.	" 1.11 nóptea
Pojonu	" 4.23	" 4.20 dem.
Vien'a	sosese 6.09 sér'a	6.03

Trenuri directe cal. fer. de Tis'a.

Pest'a—Czegléd	Pest'a—Czegléd.
Pest'a, pl. 6.28 sos. 7.30 d.	Czegléd pl. 8.19 d. 6.40 s.
Czegléd s. 8.33	" 9.48
Pest'a sos. 10.45	" 8.31

Trenuri mestecate.

Vien'a—Pojonu. Pojonu—Vien'a.

Vien'a	pléca 4.30 d. m.	Pojonu pléca 7.30
Pojonu	sos. 7.02 sér'a	Vien'a sos. 9.06

Calea ferata de Tis'a.

Pest'a—Casiovi'a.

Pest'a	pléca 7.30 dem.	6.16 sér'a
Czegléd	" 10.18 a. n.	9.18
Szolnok	" 11.22	" 10.26 nóptea 6.16 dem.
P.-Ladány	" 2.— d. m.	1.52
Debretienu	" 3.51	" 3.30 dem. sos. 2.20 d. m.
Miskolcz	" 11.51 sér'a	1.50 d. m. pl. 8.— dem.
Casiovi'a sos.	11.51 nóptea 6.— sér'a	11.43 a. m.

Casiovi'a—Pest'a.

Casiovi'a	pléca 5.— dem.	9.20 a. m. 6.01 sér'a
Miscoltiú	" 7.42	" 1.41 d. m. sos. 9.34
Debretienu	" 12.23 d. m.	10.12 nópt. pl. 3.25 d. m.
P. Ladány	" 2.24	" 11.22
Solnocu	" 4.54	" 4.40 dem. " 12.14
Czegléd	" 5.49	" 5.49 " sos. 1.49
Pest'a	sos. 8.31 sér'a	8.45

Pest'a—Aradu—Temisiór'a.

Pest'a	pléca 7.30 dem.	6.26 sér'a
Czegléd	" 10.18 a. m.	9.08 " 6.60 dem.
Solnocu	" 11.12	" 10.15 " 8.34
Ciab'a	" 2.01 d. m.	2.55 dem. 4.16 d. m.
Aradu	" 3.51	" 6.— " s. 7.33 sér'a
Temisiór'a sosese	5.40	" 8.36

Temisiór'a—Aradu—Pest'a.

Temisiór'a	pléca 10.37 a. m.	6.20 d. m.
Aradu	" 12.36 d. m.	9.16 sér. 6.20 dem. r.
Ciab'a	" 2.10	" 11.42 nópt. 10.42 a. m.

Solnocu	" 4.54	" 4.24 dem. 5.34 d. m.
Czegléd	" 5.39	" 5.59 " 6.39 sér'a
Pest'a sosese	8.31 sér'a	8.05

Pest'a—Oradea-mare.

Pest'a	pléca 7.30 dem.	6.26 sér'a
P.-Ladány	" 2.35 d. m.	2.10 nóptea
Oradea-mare sos.	4.47	" 5.21 demin.

Oradea-mare—Pest'a.

Oradea-mare	pléca 11.22 a. m.	9.— sér'a
P.-Ladány	" 1.23 d. m.	11.45 nóptea
Pest'a sosese	8.31 sér'a	8.45 demin.

Calea ferata I. transilvana.

Aradu—Alb'a-Iuli'a.

Aradu	pléca 4.16 d. m.	6.20 deminét'a
Semer'i'a (Piski)	12.18 nóptea	2.06 d. m.
Alb'a-Iuli'a sosese	2.55	" 4.01

Alb'a-Iuli'a—Aradu.

Alb'a-Iuli'a	pléca 12.53 nóptea	10.— a. m.
Semer'i'a	" 3.48	" 12.48 d. m.
Aradu	" 5.46 dem.	8.02

Semer'i'a—Petrosieni. Petrosieni—Semer'i'a.
Semer'i'a pléca 2.55 d. m. Petrosieni pl. 7.10 dem.
Petrosieni sos. 7.12 Semer'i'a sos. 11.52 a. m.

Calea ferata Nord-Ostica.

Debretienu—M.-Sziget.

Debretienu	pléca 4.12 d. m.	4.— nóptea
Satu-mare sosese	9.33 sér'a	8.08 demin.
Királyháza	" 12.31 nópt.	10.03 a. m.
M.-Sziget	" 5.26 dem.	1.48 d. m.

M.-Sziget—Debretienu.

M.-Sziget	pléca 8.34 sér'a	11.31 a. m.
Satu-mare	sos. 5.45 dem.	4.33 d. m.
Debretienu	" 11.50 a. m.	9.07 sér'a

Calea ferata ung. resaritentá.

Oradea-mare—Brasiovu.

Oradea-mare	pl. 5.07 d. m.	6.18 dem.
Clusiu	" 11.21 sér. s.	3.08 d. m. pl. 8.45 dem.
Cocérdea	" 2.54 nóptea	" 4.31 d. m.
Teusiu	" 4.26	" 4.30
Blasiu	" 5.21	" 6.05
Mediasiu	" 7.01	" 11.21 nópt.
Sighisiór'a	" 8.26	" 6.10 de.
Brasiovu	" 1.30 d. m.	

Brasiovu—Oradea-mare.

Brasiovu	pléca 2.10 d. m.	7.30 sér'a
Sighisiór'a	" 7.15 sér'a	8.03
Mediasiu	" 8.38	" 5.23 dem.
Blasiu	" 10.20 nóptea	7.54
Teusiu	" 10.36	" 9.60
Cocérdea	" 1.12	" 12.42 d. m.
Clusiu	" 4.45 d. sis.	4.40 " pl. 12.30 d. m.
Oradea-mare	sos. 10.55 a. m.	sos. 8.32 sér'a

Cocérdea—M.-Osiorheiu.

Cocérdea	pl. 3.20 dem.	M.-Osiorheiu pl. 10.05 sér'a
M.-Osiorheiu	sos. 5.45	" Cocérdea sosese 12.26 nópt.

Copsi'a—Sabiu.

Copsi'a	pléca 6.55 dem.	9.40 sér'a
Sabiu	sosese 9.05 a. m.	11.40 nóptea

Sabiu—Copsi'a (Kiskapus).

Sabiu	pléca 6.40 r. m.	3.40 demin.
Copsi'a	sos. 7.50 sér'a	6.35

Alb'a-Iuli'a—Teusiu.

A.-Iuli'a	pléca 10.10 sér'a	1.25 nóptea 8.— dem.
Teusiu	sos. 10.50	" 8.49 " 8.49

Teusiu—Alb'a-Iuli'a.

Teusiu	pléca 9.05 a. m.	4.10 d. m. 11.46 nópt.
A.-Iuli'a	sos. 9.45	" 4.50 " 12.26 de am.